

از پیشنهاد رفتارندوم کیهان استقبال می‌کنیم

سخنان رئیس‌جمهوری در جلسه هیأت دولت و در آستانه ۱۲ فروردین که به روز جمهوری اسلامی نامگذاری شده، بازهم به مذاق مخالفان دولت و در رأس آنها مدیرمسئول روزنامه کیهان خوش نیامده است. ۱۲ فروردین سال ۵۸ همه پرسی یا رفتارندومی در ایران برگزار شد برای تعیین نوع حکومت که بیش از ۹۸ درصد مردم به جمهوری اسلامی ایران «آری» گفتند. حسن روحانی در این سخنان و با اشاره به همین مناسبت گفت: «راه‌حل مشکلات پیچیده کشور فقط اصل ۵۹ قانون اساسی است... مگر ما به ۱۲ فروردین افتخار نمی‌کنیم؟ ۱۲ فروردین چیست؟ یک همه‌پرسی است، مگر غیر از این است؟ ۱۲ فروردین چیست؟ یک رفتارندوم است، مگر ما به این قانون اساسی افتخار نمی‌کنیم؟ قانون اساسی با چه تثبیت و نهایی شد؟ با رفتارندوم، با رأی مردم.»

کیهان هم با استناد به همین بخش از سخنان رئیس‌جمهوری و با تفسیری خاص از رفتارندوم، رئیس‌جمهوری و اعضای دولت را تهدید به برخورد‌های حقوقی و قضایی بعد از پایان دولت کرده و مدعی شده: «اگر قرار است برای حل مشکلات اساسی کشور رفتارندومی صورت ببذیرد اولین، منطقی‌ترین، عاقلانه‌ترین و قانونی‌ترین پرسش رفتارندوم باید این سؤال از مردم باشد که آیا مسئولان ایجاد این مشکلات کم‌رشدگن بعد از پایان مسئولیت باید تحت پیگرد قضایی قرار بگیرند یا نه؟!»

ازوجه حقوقی موضوع که بگذریم، اما می‌شود با پیشنهاد برگزاری رفتارندوم غیرواقعی و غیرحقوقی مطرح شده هم به نحوی استقبال کرد. غیرحقوقی از این منظر که قاعداًت برای برخورد با مسئولان متخلف نیازی به رفتارندوم نیست و در صورت مشاهده و تأیید تخلفات و اهمال کاری بدون رجوع به همه پرسسی هم دستگاه قضایی می‌تواند به موارد اثبات شده ورود کند. با این حال چرا می‌توان از این پیشنهاد استقبال کرد؟ به نظر می‌رسد برگزاری این رفتارندوم در حکم روشنگری و شفاف‌سازی درباره بسیاری از اتفاقات و رویدادها و ناگفته‌ها باشد.

به‌هر حال برگزاری چنین رفتارندومی، مقدماتی دارد و از جمله اینکه باید در سطح رسانه‌ها و مشخصاً صدا و سیما زمانی برای تبیین موضوع تعیین شود و دولتمردان هم پیش از برگزاری همچون مخالفان و مدعیان فرصت توضیح و تشریح شرایط و دفاع از خود را داشته باشند تا در نهایت بعد از شفاف‌سازی‌ها مردم به پای صندوق رای رایی برونند و نظر خود را بدهند که آیا باید با مسئولان قوه مجریه برخورد قضایی انجام شود یا نشود. البته کسی منکر اشکالات و نقصان های دولت نیست و دولت هم باشد اما واقعاً این دولت اقتدر اشکال و نقصی داشته که باید محاکمه شود؟ بگذریم.

قاعداًت در خلال این مقدمات و از درون گفت‌وگوهای موافقان و مخالفان که از فرصت برابر در صداوسیما و رسانه‌ها برخوردار خواهند بود، رزوایی مختلفی از وضعیت کشور و شرایط مدیریت در این شرایط بازگو خواهد شد. از جمله اینکه دولت چه میزان نقص داشته و چه میزان کار و عملکرد از خود برجای گذاشته است؟ کجا بر خلاف نظرات و اصول و رهنمود های رهبری معظم پیش رفته و کجا خدای ناکرده ضعف و کاستی بوده است؟ آیا بواقع مسبب همه مشکلات، قوه مجریه است؟ اینکه دیگر نهادهای مدعی در دوران سخت جنگ اقتصادی کجا ایستاده بودند، کنار دولت یا در مقابل آن؟ از ضعف دولت خوشحال بودند یا نگران؟

چه کسانیی نگران آن بودند و هستند که نکنند در چند ماه باقی مانده از عمر همین دولت و در آستانه انتخابات گره گشایی‌هایی به نفع معیشت و زندگی روزمره مردم اتفاق بیفتد؟ همه خطاها و اشتباه محاسبات یا بی‌برنامگی‌ها که منجر به فشار به مردم شده، صرفاً در قوه مجریه بوده است؟ اینکه مشخص شود مجلس اصولگرا بعد از نزدیک به یک سال، کدام طرح و برنامه‌ریزی مشخصی ارائه کرده که بتواند جبران اشتباهات و ناکارآمدی‌های دولت را بکند و مثلاً کم‌کم کند تا ۱۰ درصد قیمت مرغ، خودرو یا مسکن را کاهش بیاید. کدام‌درباره فرصت‌های از دست رفته و دلایل آن بحث سخن به میان می‌آید و ناگفته‌ها جدیدی برای تنویر افکار عمومی روی دایره می‌ریزد. حتماً شخص رئیس‌جمهوری، معاون اول، وزیر خارجه، وزیر ارتباطات، وزیر بهداشت... حرف‌هایی برای گفتن دارند که در حال حاضر بنابر ملاحظاتیی از بازگو کردن آنها استنکاف می‌کنند اما وقتی پای قضاوت عمومی در باره عملکرد آنها و برخورد قضایی در میان باشد چه بسا برخی ملاحظات ملی را به کناری نهاده و بخش‌های بیشتری از حقایق و واقعیت‌های موجود را علنی کنند. با این وصف اگر چه پیشنهاد کیهان نه منطقی و نه حقوقی است اما می‌توان با آن همراهی کرد.

#### فرصت وین برای بن‌بست شکنی

هر چند که تعلیق این تحریم‌ها باید در زمینه تحریم‌های کلیدی از جمله فروش نفت و محصور پتروشیمی ایران وامکان بازگشت پول آن به کشور باشد در غیر این صورت نمی‌توان اقدام به تعلیق را برای مهیا کردن فضای گفت‌وگو و بازگشت امریکا به برجام ثمربخش توصیف کرد. نکته اصلی در تحولات جاری این است که ایران اعلام کرده امریکا باید کل تحریم‌ها را لغو کند و بعد ایران راستی آزمایی کند و سپس درباره بازگشت امریکا به برجام مذاکره صورت گیرد یعنی کشورمان بازگشت امریکا به برجام را این گونه تعریف کرده که تحریم‌های قبل از اردیبهشت ۹۷ و تحریم‌های پس از خروج امریکا از برجام لغو شود و ایران بتواند راستی آزمایی کند که آیا این تحریم‌ها واقعاً لغو شده و می‌تواند اقدامات مورد نظر خود را انجام دهد و بعد شروع به اجرای تعهدات برجامی‌اش کند. برای اجرای شدن این خواسته دو دیدگاه مطرح است: یک رویکرد به نام گام به گام مطرح است که بر اساس آن ایران و امریکا درباره نقشه راه کلی به توافق برسند بعد اجرای آن را گام به گام انجام دهند. یک طرح دیگر هم مطرح است که حتی روسیه هم موافق آن است به این ترتیب که اقدام در برابر اقدام باشد. این همان نظری است که آقای روحانی هم پیش‌تر مطرح کرده بود. به این معنا که امریکا بخشی از تحریم‌ها را لغو یا تعلیق کند و وقتی ایران مطلع و مطمئن شد که این اقدام فقط در روی کاغذ نبوده و اجرایی شده است، خودش هم بخشی از تعهدات برجامی‌اش را که کاهش داده بود، دوباره اجرا کند.

در همین چارچوب دو طرف می‌توانند وارد مرحله بعدی شوند. به این ترتیب که امریکا دوباره اقداماتی را انجام دهد و سپس ایران در مقابل اقدامات دوم، اقدامات جدیدی را انجام دهد. این یک رویکرد گام به گام در چارچوب یک نقشه کلی نیست بلکه هر یک از طرفین برای اعتمادسازی اول اجرا می‌کند و وقتی اجرا شد، به مرحله بعد می‌روند. این رویکرد را می‌توان اقدام در برابر اقدام نامید. تفاوت این روش با رویکرد گام به گام در این است که بعد از عملیاتی شدن و راستی آزمایی هر مرحله، دو کشور وارد اجرای مرحله بعدی می‌شوند. این راهکار عملاً موجب اعتمادسازی می‌شود و ثابت می‌کند که مواضع هر دو طرف از روی کاغذ فراتر رفته است. این اقدام بویژه در شرایط کنونی که بی اعتمادی به بالاترین سطح ممکن رسیده است، می‌تواند روزه‌های خوبی را برای بن‌بست شکنی از برجام به وجود آورد. مذاکرات روز سه‌شنبه در وین می‌تواند گام رو به جلویی برای اجرای این طرح باشد. قرار است در این مذاکرات نمایندگان ایران و ۱۰ تا ۴۰ یا یک‌دیگر مذاکره کرده و سپس ۴۰۰۰ درباره نتایج این مذاکرات با نماینده امریکا که در وین حضور خواهد داشت، به گفت‌وگو بنشینند. با توجه به اتفاقات و مواضعی که امریکا در روزهای اخیر در پیش گرفته است، می‌توان امیدوار بود که این مذاکرات آغاز خوبی برای عملی شدن تعهدات امریکا و برگشت به وضعیت اولیه برجام باشد.

جهانگیری خطاب به منتقدانی که در کار اجرا دخالت می‌کنند

## اول رأی بیاورید بعد برنامه هایتان را اجرا کنید

شما که خسته و تنبل نیستید چند تصمیم گرفته اید که گره از کار مردم باز کرده است؟



پیکر

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت

رشت